

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

Marts 2021

Rigsrevisionens notat om

faglig evaluering af Rigsrevisionens beretninger fra 2020

Faglig evaluering af Rigsrevisionens beretninger fra 2020

2. marts 2021

RN 801/21

Opsamling

Alle Rigsrevisionens beretninger fra 2020 blev i de faglige evalueringer vurderet som tilfredsstillende, og 2 beretninger blev vurderet som meget tilfredsstillende. Dermed er Rigsrevisionens resultatmål for 2020 om, at alle beretningers faglige kvalitet skal vurderes som tilfredsstillende af eksterne faglige evaluatore, opfyldt.

Evalueringerne indeholder mange konkrete forslag til de enkelte beretninger, men der er efter Rigsrevisionens opfattelse særligt 3 områder med bred relevans for Rigsrevisionens beretninger, som nævnes i evalueringerne:

- større tydelighed om metodebeskrivelser og metodevalg
- klarere og mere ensartede definitioner på tværs af beretninger
- øget fokus i beretningerne på at viderebringe læring fra undersøgelserne.

Rigsrevisionen vil arbejde videre med punktet om metodebeskrivelser og metodevalg og punktet om definitioner på tværs af beretninger. Det er Rigsrevisionens opfattelse, at læring allerede videregives via andre kanaler end i selve beretningerne, herunder især på de gå-hjem-møder, som Rigsrevisionen har holdt de senere år. Rigsrevisionen vil derfor fortsætte med at viderebringe læring på gå-hjem-møder om beretninger, som indeholder læringspunkter af bredere interesse for de statslige institutioner eller regionerne.

I. Indledning

1. Rigsrevisionen har gennemført den årlige faglige evaluering af beretningsproduktionen for 2020 og i forlængelse heraf holdt en faglig evalueringsdag. I dette notat beskriver vi de væsentligste punkter fra de skriftlige evalueringer og evalueringsdagen. Evalueringerne er sendt til Statsrevisorerne den 15. februar 2021.

Evalueringspanelet bestod i år af:

- professor Torben M. Andersen, Institut for Økonomi, Aarhus Universitet
- professor Jan Pries-Heje, Institut for Mennesker og Teknologi, Roskilde Universitet
- professor Lene Holm Pedersen, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet
- lektor Caroline Howard Grøn, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet
- professor Michael Gøtze, Juridisk Fakultet, Københavns Universitet.

Professor Michael Gøtze var med for første gang i år og har overtaget professor Karsten Revsbechs plads i evalueringspanelet.

Evalueringsdagen blev i år afholdt over Skype og bestod af sessioner med evaluatorene, hvor evaluatorene først præsenterede de tværgående læringspunkter fra de 4 beretninger, de havde læst, og derefter drøftede de enkelte beretninger med beretningsgrupperne.

II. De faglige evalueringer

2. Alle Rigsrevisionens beretninger fra 2020 blev i de faglige evalueringer vurderet som tilfredsstillende, og 2 beretninger blev vurderet som meget tilfredsstillende. Dermed er Rigsrevisionens resultatmål for 2020 om, at alle beretningers faglige kvalitet skal vurderes som tilfredsstillende af eksterne faglige evaluatore, opfyldt.

I evalueringerne fremhæves det som positivt, at beretningerne er godt og klart formidlet og fremstår med klar struktur og stor præcision. Dette er forbedret yderligere i forhold til tidligere år. Håndværket i beretningerne er metodisk og analytisk i orden, og det fremgår, at Rigsrevisionen besidder stor faglig kompetence og kan håndtere en bred palet af undersøgelsestemaer. På evalueringsdagen fremhævede alle evaluatorene, at det er interessante, solide beretninger, som hver især indeholder vigtige pointer.

3. Ud over den samlede vurdering af de enkelte beretninger bad vi evaluatorene tage stilling til følgende:

- Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?
- Er det tydeligt, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?
- Er det tydeligt forklaret, hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet?
- Fremstår beretningens konklusioner balancerede i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?

Overordnet set svarer evaluatorene bekræftende på ovenstående, men peger alligevel på flere områder, som Rigsrevisionen med fordel kan arbejde videre med. Evalueringerne indeholder mange konkrete forslag til de enkelte beretninger, men der er efter Rigsrevisionens opfattelse særligt 3 områder med bred relevans for Rigsrevisionens beretninger, som nævnes i evalueringerne:

- større tydelighed om metodebeskrivelser og metodevalg
- klarere og mere ensartede definitioner på tværs af beretninger
- øget fokus i beretningerne på at viderebringe læring fra undersøgelserne.

Vi vil i det følgende uddybe de 3 områder. Afslutningsvis vil vi beskrive, hvordan Rigsrevisionen vil arbejde videre med de 3 områder.

Metodebeskrivelser og metodevalg

4. I flere evalueringer peges der på, at metodebilaget er forbedret. Det fremhæves, at der er grundige metodeovervejelser, og at dataarbejdet er solidt.

Metodebilaget kan dog forbedres yderligere. Der er således for få begrundelser for metodiske valg, hvilket gør metoden mindre transparent. Evaluaterne efterspørger derfor mere databeskrivelse i form af fx interviewfortegnelser, mødedagsordener, rapporter, mere diskussion af kildekritik, og at det bliver tydeligere, hvad der er spurgt om i fx interviews.

5. Selve metodevalget til beretningerne bliver også diskuteret i evalueringerne, og særligt 3 områder diskuteres: stikprøver, dokumentanalyser og kvantitative målinger.

I forhold til *stikprøver* bemærkes det, at beretningerne anvender termen stikprøver, selv om stikprøven ikke er tilfældigt udtrukket, og beretningerne derfor reelt baserer sig på udvalgte cases fremfor en stikprøve. Der kan godt konkluderes på baggrund af casestudier, men konklusionen er så ikke baseret på generalisering fra en stikprøve, men derimod på, at en case har vist et problem, som må formodes at gå igen i tilsvarende cases. Det bør fremgå klarere, om der anvendes et casestudie eller en stikprøve, så der ikke kan være tvivl om, at undersøgelsen er valid.

I forhold til *dokumentanalyser* fremhæves det som positivt i en evaluering, at én beretning beskriver den valgte metode til dokumentanalyse grundigt inkl. en procesbeskrivelse og en kodebog. I andre beretninger fremstår metoden til dokumentgennemgang dog ikke så tydelig og systematisk, og Rigsrevisionen kunne derfor med fordel have mere fokus på at beskrive systematikken i Rigsrevisionens dokumentgennemgang. Afvejningen mellem på den ene side undersøgelser, der har et bredt fokus med systematisk gennemgang af en stor mængde sager, projekter mv., men som har relativt overordnede resultater, og på den anden side undersøgelser med et smalt fokus, der går i dybden med få cases, men som har mere nuancerede dybdegående resultater, blev drøftet på evalueringsdagen. Rigsrevisionen kunne ifølge en evaluator med fordel i højere grad supplere undersøgelser med brede systematiske sagsgennemgange med en dybere gennemgang af enkelte sager, som så kunne fungere som eksempler i beretningerne.

Et tredje område, der blev diskuteret i forhold til metodevalg, vedrører Rigsrevisionens *kvantitative målinger* af produktivitet og effektivitet i forvaltningen. Mens evaluaterne finder beretningernes overordnede konklusioner passende, synes de samtidig, at de beregnede forbedringspotentialer, som optræder i konklusionerne, trækker konklusionerne unødigt skarpt op, fordi de er behæftet med en vis usikkerhed.

Definitioner på tværs af beretninger

6. Rigsrevisionen kan med fordel blive endnu tydeligere og endnu mere konsekvent i sin brug af begreber. Således defineres det samme begreb ikke altid ensartet på tværs af beretninger.

I vores forvaltningsrevision bruger vi ikke altid grundbegreberne ensartet. Begrebet "effektivitet" bliver ikke altid brugt med en klar angivelse af, hvad der præcist menes med betegnelsen, og det kan bibringe noget uklarhed til visse analyser. Også begrebet "produktivitet" anvendes ikke helt ensartet i vores kvantitative produktivitetsanalyser. I 2 beretninger defineres produktivitet som produktion pr. arbejdstime, mens en tredje beretning anvender en definition, der baserer sig på produktion pr. lønkrone. Definitioner af effektivitet og produktivitet kan diskuteres, men det er uhensigtsmæssigt, at Rigsrevisionen ikke bruger samme definitioner på tværs af beretninger.

Også i forhold til *juridiske termer* kan det have betydning, om begreberne forstås i bred forstand eller i juridisk forstand, dvs. ansættelsesretligt og/eller strafferetligt. Det fremgår af beretningerne, om begreberne forstås i juridisk forstand, men en evaluator vurderer, at det i én beretning kan betones endnu tydeligere, at der ikke indgår juridiske vurderinger.

I flere evalueringer efterspørges også en diskussion af begreber. Et eksempel er i forhold til forståelsen af "agile" projektmodeller, som er relevant i forhold til vores projektrevisioner. Begrebet er væsentligt, da man i agile projekter ikke arbejder med detaljerede kravspecifikationer til leverancerne ved opstart. På evalueringdagen fremhævede en evaluator, at Rigsrevisionen med fordel kan udfordre ministerierne yderligere på, hvornår et projekt er agile, så man sikrer sig, at betegnelsen ikke blot anvendes, når der i et projekt ikke er udarbejdet detaljerede kravsspecifikationer.

Læring

7. 2 evaluører peger på muligheden for et læringsperspektiv, dvs. et fokus på, hvilken læring der kan uddrages af undersøgelserne til fremadrettet brug. Én evaluator foreslår en tydeligere markering af læringsperspektivet i den enkelte beretning, fx i et bilag. En anden evaluator foreslår en særlig beretning, der samler op på tidligere beretningers pointer, fx om udviklingen, forskelle i styringsmodeller og best practice.

Rigsrevisionens videre arbejde med de tværgående punkter

8. Rigsrevisionen vil arbejde videre med punktet om metodebeskrivelser og metodevalg og punktet om definitioner på tværs af beretninger. På baggrund af evalueringerne vil vi udarbejde en handlingsplan for det videre arbejde med de 2 punkter i Rigsrevisionen.

I forhold til punktet om læring peger evaluatørerne på forskellige måder at videregive læring på i beretningerne. Det er Rigsrevisionens opfattelse, at læring allerede videregives via andre kanaler, herunder især på de gå-hjem-møder, som Rigsrevisionen har holdt de senere år. Vi vil fortsat arbejde med læring i form af gå-hjem-møder for udvalgte beretninger med tværgående læringspunkter. Der har på grund af coronarestriktionerne i en periode ikke været holdt gå-hjem-møder, men når det bliver muligt at forsamles igen, vil vi genoptage dem.